Advies aan B&W

Onderwerp

Aanbesteding Hulp bij huishouden (HbH) 2024 en verder

Datum	7-3-23	**Naam en telefoon**	Joke de Wit
Afdeling	M&M	**Portefeuillehouder**	Thijs van Kessel

Wat adviseer je te besluiten?*:*

1. In te stemmen met de aanbestedingsdocumenten Hulp bij huishouden te weten:

a. de selectieleidraad

b. de gunningsleidraad

c. de concept overeenkomst

d. de productbeschrijving

e. het programma van eisen

2. In te stemmen met publicatie van deze aanbesteding op Tenderned.

3. Bijgaande raadsinformatiebrief aan te bieden aan de raad.

4. Kennis te nemen van het advies van de ASD en de reactie hierop van het college.

5. Kennis te nemen van het kostprijsonderzoek en de uitkomst daarvan.

6. Dit besluit een dag na publicatie van de aanbesteding openbaar te maken.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De gemeenten Bernheze, Boekel, Maashorst, Meijerijstad en Oss (Regio Brabant Noordoost-Oost) werken samen bij de inkoop van Hulp bij Huishouden. De bestaande overeenkomst loopt af per 31 december 2023 en kan niet meer verlengd worden.

De gemeenten hebben gezamenlijk een werkgroep Aanbesteding HbH opgezet. Deze heeft de aanbesteding in goed overleg voorbereid. Daarbij is veel aandacht besteed aan een kwalitatief goede voorziening Hulp bij Huishouden voor onze (kwetsbare) Inwoners. Centraal in de aanpak stond het voorkomen, beheersen en waar mogelijk overstijgen van de schaarste aan Hulp bij Huishouden. De startsituatie is helaas dat het beeld voor de regio niet anders is dan het landelijke: er is een grote schaarste aan personeel, terwijl de behoefte aan HbH blijft stijgen.

Tegen deze achtergrond is een aanbestedingsprocedure ontwikkeld, die de gemeenten voor een langere periode (vier jaar vast, plus 3 mogelijke verlengingen van ieder 2 jaar) in staat stelt om te beschikken over de noodzakelijke Hulp bij Huishouden. Wachtlijsten zullen daarbij niet altijd kunnen worden vermeden, maar de procedure is zo ingericht dat gemeenten en aanbieders samen de verantwoordelijkheid nemen voor een wachtlijst die zo kort mogelijk is. Spoed- en crisisgevallen zullen altijd met voorrang ondersteuning krijgen.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Deze aanbesteding draagt bij aan de wettelijke opdracht om inwoners passend te ondersteunen met (maatwerk)voorzieningen gericht op zelfredzaamheid en participatie, voor zover de inwoner in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht,

met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie.

Welk resultaat willen we bereiken?
Dat inwoners zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven en deel kunnen nemen aan de samenleving. Hiertoe vanaf 2024 Hulp bij Huishouden beschikbaar te kunnen stellen, aan inwoners die daarvoor in aanmerking komen.
We sluiten hiertoe 1 contract af met vijf gemeenten. We werken op deze manier administratief luw, en zetten contractbeheer zo effectief en efficiënt als mogelijk in.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?
1.1 Het advies past in het bestaande beleid
Hulp bij huishouden is een vorm van ondersteuning (maatwerkvoorziening) vanuit de WMO. Het doel hiervan is om inwoners zo lang mogelijk zelfstandig, zelfredzaam en in de eigen omgeving te kunnen laten deelnemen aan de samenleving.

1.2 De producten die worden aanbesteed zijn goed onderzocht
De werkgroep, versterkt met externe aanbestedingsspecialisten sociaal domein, heeft een gedegen onderzoek gedaan naar landelijke ontwikkelingen in aanbestedingen HbH; naar demografische en arbeidsmarktontwikkelingen en naar kansen voor innovatie.
De uitkomsten van deze oriëntatie en de voorgenomen insteek voor de aanbesteding - de in te kopen producten - zijn besproken met vele betrokkenen: met aanbieders, de cliëntenraad, netwerkorganisaties in de gemeenten, betrokkenen binnen de gemeente zoals de uitvoerende afdelingen, juridisch adviseurs, inkoop en financieel adviseurs en met de gemeenteraden. Deze brede input is verwerkt.

1.3 Deze aanbesteding is afgestemd op vraag en aanbod van hulp
Er is in deze aanbesteding rekening gehouden met de schaarste op de arbeidsmarkt. De verwachting is dat deze de komende jaren zich zal blijven voordoen. Ook de komende jaren verwachten we nog een verdere toename van de vraag naar Hulp bij Huishouden. De vergrijzing, het abonnementstarief en de extra-muralisering van de zorg zijn hier belangrijke factoren in.

2.1 Tijdige publicatie op de voorgeschreven kanalen is belangrijk
De continuïteit van de hulp is erg belangrijk voor inwoners die al hulp hebben, en voor nieuwe aanvragers van hulp. Op 1 januari 2024 moet de nieuwe dienstverlening kunnen worden uitgevoerd door zowel de gemeenten als de aanbieders. Dat vraagt voldoende tijd voor een zorgvuldig aanbestedingsproces en de aansluitende implementatie van de nieuwe contracten.

5.1 De aanbesteding voldoet aan de landelijke eisen en standaarden

Gemeenten zijn gehouden te werken binnen de Algemene Maatregel van Bestuur Reële kostprijs. Het uitgevoerde kostprijsonderzoek is hierop ingericht. Als standaard voor de kostprijsberekening is het model van de VNG toegepast.

5.2 De financiële gevolgen van de aanbesteding zijn meegewogen.
De hulp in de huishouding wordt weliswaar een flink duurder product, maar per maatwerk voorziening gaan we naar een lager gemiddeld aantal uren. Dit, in combinatie met de methodiek lumpsum+ (het kunnen verrekenen van kosten bij te weinig levering van uren) en met de algemene voorziening Hulp Thuis, helpt om de kosten van deze zorg toch enigszins in de hand te houden. Zo houden we de zorg ook duurzaam beschikbaar voor inwoners die daar recht op hebben. De maatwerkvoorzieningen vanuit de WMO zijn open eind regelingen.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?
1.c De overeenkomst is nog in concept
De overeenkomst deze wordt na het doorlopen van de aanbestedingsprocedure definitief gemaakt – (kleine) wijzigingen kunnen worden doorgevoerd na gesprekken met de aanbieders die geselecteerd worden.

5.1 De kostenontwikkeling van de aanbesteding is (nu nog) moeilijk te voorspellen
Het is lastig om exacte cliëntenaantallen en bijbehorende kosten te voorspellen vanwege diverse ontwikkelingen die een effect kunnen hebben op het volume en de totale uitgaven HbH.

- Mogelijke wetswijziging rond het abonnementstarief per 2025.
- De ontwikkelingen in personele schaarste / beschikbaarheid.
- Het effect van de Algemene voorziening (verhouding algemene voorziening / maatwerkvoorziening).
- De toename van de vraag naar huishoudelijke hulp.

Waar moeten we rekening mee houden?
a. Financiën
De kostprijs is bepaald in een kostprijsonderzoek, dat is uitgevoerd op basis van het model van de VNG. Alle aanbieders zijn hiermee akkoord gegaan en hebben hun bijdrage geleverd.
In de loop van 2024 zal er meer inzicht ontstaan in de financiële resultaten van de aanbesteding. Deze worden via de reguliere financiële cyclus aan de raad gerapporteerd en vertaald naar de begroting.

b. Informatiebeveiliging en Privacy
We blijven de inzet van zorg op dezelfde manier voortzetten via het berichtenverkeer. Dit voldoet aan alle eisen m.b.t. informatiebeveiliging en privacy.

c. Communicatie

Voor de inwoners veranderen er enkele aspecten in de dienstverlening. Het vervallen van strijken en boodschappen uit de huishoudelijke hulp zal van te voren duidelijk worden gecommuniceerd. Daarnaast zal de algemene voorziening Hulp Thuis goed worden toegelicht.

In het proces zijn gemeenteraden en ASD's in oktober, november en december geïnformeerd via presentaties en overlegvormen. De raad wordt nu opnieuw geïnformeerd met een raadsbrief.

d*. Uitvoering*
In februari is de werkgroep Impactanalyse en implementatie aanbesteding HbH gestart. Deze werkgroep gaat zich richten op de gevolgen van deze aanbesteding in de uitvoering. Hierbij gaat het zowel om het voorbereiden van de werkprocessen en instructies voor de uitvoering als op het aanpassen van de verordening en beleidsregels.

e. Overlegd met
Thijs van Kessel - Wethouder
Wethouders en ambtenaren van de gemeenten Meierijstad, Bernheze, Maashorst en Boekel
Merlijn Kurvers – Programmamanager
Ester van Dijk en Frederieke van Pelt – Inkoop en contractmanagement
Wilma van der Wielen – Teamleider WMO
Rian Marijnissen – Afdelingshoofd Zorg
Bas van Tuijl – Adviseur planning en control
Anne de Jong – Kwaliteitsmedewerker zorg
Maartje Wijnveld – Juridisch beleidsadviseur sociaal domein
Ingrid de Haas – Bedrijfskundig medewerker
Patricia van der Loop - Teamleider Ondersteuning Zorg